

Marika Agu

Teater N099

Rahvusliku identiteedi teemaga tegelev SKATKA on esitanud Artishoki Biennaalile teose „Okasriigike”, mis oma põhiraskuselt jätkab videoteoses „Pilveriik” (2014) tõstatatud küsimusi, kuid lisab juurde riigipiiri poliitika problemaatika. Mõlema video esteetilise stiili ja retoorika reedavad teema üle iroonitsemine, kuid tundub, et see ongi iseloomulik kunstnikele, kes on oma teadliku elu elanud Eesti Vabariigis.

Kui Nõukogude Liidu lagunemisel kujunesid laulmisega seotud rituaalid eestlaste loomupäraseks osaks, siis juba nullinate alguseks olid need kaotanud suure osa oma jõust. Selle tunnistuseks on varakapitalistlikus kontekstis loodud Mare Tralla videoteos „Laula minuga” (2000), mis tõi välja laulupeo kohatu paatoslikkuse ja ülespuhutud sentimentaalsuse. (Kuid millegipärast ei hoia see ikka veel tagasi korraldamast Tõnis Mäe esituses „Koiduga” lõppevaid kontsertõhtuid.)

Tulenevalt eesti rahva suhteliselt õhukesest eneseteadvusest, on sisse programmeeritud vajadus ennast pidevalt brändida. Nullinate käivitatud „Welcome to Estonia” kampaania vindus juba eos, mistõttu pikka aega hõljuti enesekaemuslikus limbos. Kuniks loodi Skype. *Heureka!* Leiti oma nägu ja tegu itimeeste kehastuses. Sealtnaudu on Eestis edendatud digikultuur omandanud väljapaistva tuntuuse ja see on kinnistunud eestlaste enesemääratluses.

IT-unelma kontekstis on riikide territooriumid hägustunud, pealtnäha külalislahke piiripoliitikaga on kaasnenud silmnähtav silmakirjalikkus. Hoolimata sellest, et kõik on oodatud e-residendina Eestis oma firmat registreerima, pole siia oodatud inimesed, kes on olnud sunnitud oma kodumaalt lahkuma. Isegi, kui tegu on Indoneesiast pärit muslimist IT-spetsialistiga, kes töötab Skype'is¹.

„Okasriigikese” autorid Mikk Madisson ja Rainer Aasrand esinevad videos kui mehed metsast, kes unistavad elust itimehena. Unenägudes näevad nad klaasfassaadiga kõrghoonet, kus vaipkattega avatud kontoris saab sokkides ringi käia, tuju järgi lauajalgpalli mängida, juua ergutavaid karastusjooke ja vaadata, kuidas Click & Grow kasvab. See ongi itimehe glamuur!

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal

Liisi Aibel

Teater N099

PUHASTUSTULI

Hea näo tegemise meistrikläss ja vimmi, mis on kogunenud salaja. Ühelt poolt kõikehõlmav soov olla alati ajaga kaasas, alati eeskujuks, alati kosmopoliitne ning teiselt poolt emapiima ja hüüdmõtte „seitsesada aastat orjapõlve” sissekodeeritud rahvuslus, pidev võõra vastu võitlemine ja tagala kindlustamine. Ei ole siis üllatav, et eestlased on võõraste vastu korruga nii äärmuslikult tõrjuvad kui ka avasüli ootavad. „Nukitsamehes” tõmmatakse meie ja teiste, hea ja kurja vahele selge (füüsiline) piir, mida on luba ületada ainult neil, kes on head ning kaudu valgusest ja valgustatusest. Küll oleks hea, kui „Nukitsamehe” metsapiiriga sarnanev puhastustuli oleks üles seatud ka Eesti piiril. Läbi ja üle pääseksid üksnes need, kes on seda väärt. Need, kes tahavad siia tulla, tuleks öelda lahti oma kultuurist, et saada meiega koos tõelisteks eestlasteks ehk – headeks inimesteks.

Aga kuhu me niimoodi jõuame? SKATKA eneseiroonilise, kuid positiivse programmiga videoteose „Okasriigike” eesmärk on kutsuda hoopis meid endid, eestlaseid metsast, kaitsvate puude ja oksaristu varjust välja tulema, et pöörata valguse poole oma tõeline pale ning vabaneda silmakirjalikkusest, mis tekitab tänasel päeval olukorra, kus „digitaalses ruumis lüüakse klaase kokku ja kõik on teretunud, kuid füüsilises ruumis pole sarvede kokkujooksmise tõttu piiride mahamärkimisest veel loobunud.” Jäised sarved sulavad aegamisi, aga järjekindlalt.

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal

Eero Epner

Teater N099

Eesti publik otsib kultuurist iseennast. Võib-olla on see mujal samamoodi, ma ei tea, kuid Eestis on see nii. Teatrite piletimüügis läheb jõnks alati ülespoole, kui teemaks on Eesti. Ühe suure riigiteatri repertuaaris mängitakse lavastust „Eesti matus” juba 14. aastat – see peaks olema vist kõigi aegade rekord. Ma tundsin ühte tütarlast, kes mängis seal väikest tüdrukut ja pidi sama tegema kümme aastat hiljem. Raamatumüügi tabelites ronivad ülenädalati esikohale teosed, mis käsitlevad – jah, Eestit. Sofi Oksaneneni „Puhastus”, Andrus Kivirähki „Rehepapp” ja „Mees, kes teadis ussisõnu”, Valdur Mikita „Lingvistiline mets” – neid trükiti kokku peaaegu 60 000 eksemplari, mis on pöörane arv. Elmo Nüganeni Eesti ajalugu käsitlevate filmide või järjest arvukamate folkloorifestivalide populaarsus on sellesama tahuka ühed osad, mis näitavad meile, et Eesti publik otsib kultuurist iseennast.

Aga mulle tundub, et varsti on see möödas. Ajastu on selline. Defineeritud ja ideoloogiliselt konstrueeritud rahvustunde asemel soovitatakse otsida dialoogi, suhtlust. „Ajalugu pole täppisteadus, vaid debatt, pidev väitlus,” ütles hiljuti ERMi uue hoone puhul Andres Kurg. Me ei saa ega tohi kindlad olla üheski konstruktsioonis ja samas kisub väikerahvana meid pidevalt säärase konstruktsioonide poole. Võib-olla tuleneb see eksistentsialistlikust ebakindlusest, tundest, et olemine on kogu aeg veere peal ja parem defineerida poolvägivaldselt mingi rahvustunne, kui jätta asjad debati hoolde. Ma ei tea. Aga nii ma mõtlesin, kui vaatasin ühe riigiteatri kohvikus SKATKA videot.

Nende selgituskiri oli arusaadav. Võib-olla isegi liiga arusaadav. Identiteet, konfiguratsioon, mälu, tehnoloogia, struktuurid. Ma olen seda kõike juba lugenud, aga ilmselt on teemad endiselt olulised. Kuid nad on olulised mingil uuel moel. Mulle tundub, et Eesti on kulunud praeguste 30-aastaste jaoks popkultuuri märgiks, mis ei suuda nende jaoks endas enam ühtegi tõsiseltvõetavat tähendust kanda, ei positiivset ega negatiivset. Neis tekitab igikestvat üllatust ja hämmeldumist millegi konstrueerimine rahvusliku identiteedi kaudu. SKATKA autorid elavad USAs ja Saksamaal ning sealtvaadatuna tundub Eesti vaid pildilise andmepangana, kust kaaperdatud elemendid mikserdatakse ilma igasuguse vääristava tundeta irooniliseks tainaks. Võib-olla on neil ka mõni selgelt defineeritav seisukoht, kuid nende selgeim hoiak on nõutus, mis näib olevat tervele põlvkonnale iseloomulik hoiak. Mida teha Eestiga, selle abstraktse moodustisega, mis on jäänud tähendustest niivõrd kuivale ja mille liitekohad on sedavõrd rebenenud, et kõik katsed neid tagasi kokku õmmelda mõjuvad vägivaldsena? SKATKA ei otsi Eestist iseennast. Nad ei otsi sealt vist üldse midagi. Sest mõnes heinakuhjas lihtsalt enam ei olegi nõela.

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal

Eik Hermann

Oodates mitmekesisust

Rääkides linnaruumist, eristab Christopher Alexander kolme tüüpi sotsiaalseid kudesid.

„Heterogeenses linnas on kõiksugu elustiilide ja kultuuride inimesed läbisegi koos. See näib rikkalik. Tegelikult aga summutab see igasuguse olulise varieeruvuse, peatab enamiku eristumisvõimalustest ja julgustab konformsust. See kipub taandama kõik elustiilid madalaimale ühisnimetajale. Pealtnäha heterogeenne osutub homogeenseks ja igavaks.”

„Getodest koosnevas linnas on inimestel toeks algelisimad ja banaalseimad eristumisvormid: rass ja majanduslik staatus. Kuid sisemiselt on getod siiski homogeensed. Märkimisväärselt teistsugused elustiilid ei saa siin esile kerkida. Getode elanikud ei ela neis vabatahtlikult, nad on ülejäänud ühiskonnast eraldatud, nad ei suuda oma elamisviise edasi arendada ja nad on tihti ebatolerantsed teistsuguste eluviiside vastu.”

Tihti tehakse nägu, nagu valik olekski ainult nende kahe alternatiivi vahel. Seda ka suuremas, üleilmses skaalas: piirideta maailmas on ohuks ühesugustumine; rangete jäikade piiridega maailmas on ohuks getostumine. Alexander pakub siiski välja ka kolmanda variandi:

„Linnas, milles on palju erinevaid suhteliselt väikesearvulisi subkultuure, millest igaüks asub omaette identiteediga kohas ja on teistest subkultuuridest eraldatud elamutevaba alaga, saavad välja areneda uued elamisviisid. Inimesed saavad oma elukoha valida subkultuuri järgi, mis nendega sobib, ning sellegipoolest kogeda paljusid enda omast erinevaid elamisviise. Kuna iga selline ümbruskond julgustab vastastikust toetamist ja tugevate ühiseväärtuste teket, saavad inividid siin kasvada.” Alexander nimetab säärast sotsiaalset kudet subkultuuride mosaiigiks.

Mis vastaks subkultuuride mosaiigile üleilmsel skaalal? Ei vastaks ilmselt midagi. See on sedavõrd skaalatundlik lahendus. Mis ütleb mulle, et lahendust mitmekesisuse ja identsuse probleempundardele on otsitud valelt skaalaastmelt.

Teiseks ütleb see mulle, et liiga endastmõistetavalt on võetud *piiri* mõistet. Tehakse nägu, nagu oleks olemas ainult ühte sorti piire, samas kui tegelikult on neid palju erinevaid. Nad on erineva paindlikkusastme ja iseloomuga, nad pole üksnes füüsilised, vaid võivad olla ka näiteks sotsiaalmajanduslikud või psüühilised. Ühed võivad teisteks üle minna. Ja üldse nad mängivad omavahel kokku põnevatel viisidel, mida siiani kahjuks veel üsna vähe tuntakse.

Selles mõttes on SKATKA teos läbinägelik. Võltsvalik piiride avatuse ja jäiga suletuse vahel, mida ülerahvalikud vaidlused aina üle kinnitavad, tuuakse siin otse meie silme ette ja mängitakse kokku ühe looga, mis on eestlastele olnud isearanis kallis.

Selles mõttes on SKATKA teos lühinägelik. Kas teema ei paku peegeldamise ja aasimise kõrval võimalust millekski hoopis enamaks? Kas puntraid lahtiharutavas teema avamises ja rikkamate võimaluste näitamises ei peituks hoopis suurem kriitiline potentsiaal?

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

Liisa Kaljula

Teater N099

T
e pe
ate mi
nuga nõ
ust uma, et arma
statud Eesti (astefilmis Nukits
amees on momente, mille koht
a võiks öelda halb maitse. N
äi teks Ita Everi teatraalne
fil migrimm, Tõlpa ja Mõ
hu tahmastest nägu
des t ja augulistest
t räbalatest rääkimata. Kui segada
süa juurde veel post-internetiku
nsti esteetika, saame tulemuseks
tõelise halva maitse pommi. See s
iin on juba midagi gurmaanide
le, kes o skavad hinnata kr
õbeda t ene
seiroo niat
, juu din
alj u ja
ema nalju.

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal

Jan Kaus

Teater N099

Kui heita inimestele ette valikulist hoolimist, siis saab kohe vastu küsida: kas teisiti on ülepea võimalik? Äkki pole arutelud igasuguste võõrastest või võõrastena mõjuvatest inimgruppidest – olgu nad siis võõrad kultuurilt, rassilt või seksuaalselt orientatsioonilt – mitte tõestus ühe ühiskonna vähesest arengutasemest, vaid palju sügavamast üldnimlikust ebaküpsusest? Äkki see näitab, et maailma armastamine käib meile üle jõu, muidu poleks Jeesus Kristus üldse nii palju laineid löönud – ja üks temagi armastusel olid oma piirangud. Eks mõnedki diktaatorid on püüdnud luua maailmu, kus oleks võimalik kõiki armastada, aga selleks tuli enne püüda asetada okastraadi taha ja hävitada kõik need, kes armastust ei väärinud – ja oi neid oli palju! Liiga palju, alati liiga palju. Jonathan Littelli romaanist „Eumeniidid“ leiab tähendusliku vestluse, mis toimub Stalingradi varemetes vangistatud Punaarmee politruki ja SS-i ohvitseri vahel. Politruk, kes teab, et ta lastakse kohe maha, leiab, et kommunistid ja natsid polegi tegelikult erinevad. Mõlemad on deterministid – esimeste determinism on seisuslik, teiste oma etniline. Ja kuna seisuslik determinism välistab arvuliselt vähem inimesi, osutub see ka etnilisest determinismist edukamaks. Hoolimise või selle leebema versiooni, toleranttsiga, on sarnane probleem: deterministliku hoiaku rakendamine tooks kaasa suuri raskusi. Hoolimine tekib kiiresti ja loomulikult teel ehk ainult füüsiliste järglaste puhul, sotsiaalne hoolimine on harjutamise küsimus; seda ei anna ühe põlvkonna jooksul ega ühe inimelu kestel kätte harjutada. Mida siis teha? Noh, sellele oskan vastata sama hästi kui küsimusele, et mis värvi on armastus: kui teaks, küll oleks hea. Kahju on, et ei otsita ühisosa. On siis õieti miski, mis meid siin maanurgas ühendab? Osa ehk leiab, et etniline determinism sobiks üsna hästi (eestlus pole sotsiaalne konstruktsioon, vaid ontoloogiline paratamatus), osa jälle, et mitte mingil juhul. Võimalik et ühisosaks sobiks pigem hirm; tunne, et tuleviku prognoosimatus pole enam pelk mõttemäng, vaid nähtus, mis ähvardab avaldada meie eludele üha tugevamat ja otsesemat mõju. Rääkimata perspektiivist, mille kohaselt kasvab prognoosimatusest tulenev hirm lõpuks nii suureks, et pääseb välja meie sotsiaalsete kokkulepete pudelist ja tagasi pudelisse ei oska enam keegi teda panna. Ometi tundub mulle, et nii nagu hirmu tunnistamine, võib ka hirmu jagamine; arusaam, et oleme õed-vennad hirmus, vähendada selle võimu.

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal

Kaarin Kivirähk

Teater N099

/Facebook. Igavene info lõppevas öös. Lubades kõike, mida saab soovida: muusikat, valgust ja raha. Täna öösel, kui muusika mängib, täna öösel me oleme siin. Mu klassiõe pulmapildid. Mu x-tuttav alustas uuel edukal töökohal. Sponsoreeritud: Tuleva soovitab lõpetada pankade nuumamise. Mu sõber laikis Helen Sildna postitust./

Helen Sildna:

„Kuna paljud inimesed on minult viimastel päevadel küsinud, miks ma ei toeta SKATKA soovi taotleda EASilt toetust, siis proovin seda teemat veidi avada. Okei, nõustun, SKATKAS tegutseb kaks ääretult sümpaatset noormeest, kes teevad ägedat ja vajalikku asja. Super! Jah, nad ei tee seda muusika vormis, mis mulle on kõige lähedasem kunstivaldkond, vaid tegutsevad kaasaegses kunstis. Kuid ka kaasaegset kunsti peaks EAS toetama ning kunstnikud võiksid endast rohkem mõelda kui ettevõtjatest, kui riigi maine kujundajatest, kultuurisaadikutest.

Aga ...

EASi eksporditoetuse taotlemiseks peab projekt olema silmapaistev, innovaatiline, riskialdis ... Just need omadused toovad tegelikult kasu ka ärivaldkonnas, isegi kui see kohe nii ei paista. SKATKA video „Okasroosike“ on super tore algatus. Aga sorry, kui kõrvale panna ikkagi Sandra, Jalmari ja Tõnu ehk Trad.Attack!i tegemised, siis kahjuks, kui mina peaksin valima, kalduksin ma ikkagi viimaste poole. Ja mitte ainult sellepärast, et olen muusikainimene.

Minus tekitab see video natuke segadust ning segadus ei ole äris (ja millest veel me siis räägime, kui räägime EASist) hea näitaja. Ootaksin rohkem riske, rohkem innovatsiooni. Rohkem Eesti sõnumi edastamist. Näiteks, mis puutub asjasse Margarita kokteilide valmistamine? Ma ei saanud täpselt aru. Võiks ju selle asemel hoopis kama teha? „Nukitsamees“ on super materjal, aga miks välja valida just kõige veidramad kohad? Ei usu, et ihunuhtluse näitamine just kõige positiivsemalt mõjub. ☺ Kas ei võiks välismaailmale väikest Eestit tutvustada just kõige toreda ja armsa kaudu, mis siin on ja just selliseid löike on ju ka „Nukitsamehes“ palju? Lahe, et tutvustatakse Eesti e-riiki, (endist) presidenti, Skype'i ... aga üldpilt jääb ikkagi kuidagi võõraks ja mitte piisavalt positiivseks. Miks ei võiks vahvad poisid ise, oma sõnadega e-Eesti leiutisi promoda? See oleks tõeliselt lahe!

Ok, ma saan aru, et üritatakse sisse tuua Eesti kui loodusrahva ja metsarahva teemat, aga minu jaoks sellised võtted, nagu videos kasutatakse, ei toimi, sest jätavad Eestist pigem pimedada, rämpse mulje, mitte aga avatud, loodusliku, sambla ja lillede järgi lõhnava metsatuka hõngu. Valdur, ehk oskaksid poisid veidi suunata? ☺

Seega, poisid, veidi veel tööd ja tarmukust, koostööd oma ala professionaalidega ning ma usun, et mõne aasta pärast võiksite juba vabalt EASi suurimad toetused koju tuua!!”

600 inimest märkisid selle meeldivaks.
50 kommentaari

6.–15. oktoober 2016

V Artishoki Biennaal

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

Eha Komissarov

Teater N099

SKATKA videosketši tutvustavas tekstis tõmbasin joone alla lausetele: „Siiski määrab eestlaseks olemise kognitiivsed piirid psühhosfääris hõljuv sümbolne reostus. Euroopat tabanud rändekriis ja ühiskondlikud protsessid on loonud aluse kollektiivsete kogemuste ja mälu allalaadimiseks, kus eksisteerb selge piir, kes on head, kes pahad. Jääb mulje, et kui digitaalses ruumis lüüakse klaase kokku ja kõik on teretulnud, siis füüsilises ruumis pole sarvede kokkujooksmise tõttu piiride mahamärkimisest veel loobunud.”

Groteskset ja mängulist sotsiaalkriitikat peavad uurijad eesti uue kultuuri lastehaiguseks. SKATKA on haigust edukalt ära kasutanud eestlastega seostuvate stereotüüpide väljatraalimisel, kuni hoog rauges.

Kõik on viimase peal kolme ammu läbiproovitud eestlaste luuluga: 1) Eesti on okastraadiga ümbritsetud maa, 2) eestlast iseloomustab sõltumatu paganakultuur, keda kehastab metslane, ja 3) eestlane on geniaalne leiutaja, e-riigi idee autor, mis tuleb esile USA presidendi Obama ja Eesti presidendi Ilvese pressikonverentsil.

Ootuspäraselt vahendati sketšis kõige säravamalt metslase kujundit, kuid kasutati ka parimaid kohti filmist „Nukitsamees”. Mõhk ja Tõlpa kargamas koos emaga metsas, CNNi intervjuu ja okastraadiga kontuurkaart kandsid tugevat ning selget poliitilist sõnumit. Kui filmi areng nõudis kolme tuntud tüüpteksti asendamist uue tekstiga, tabas meeskonda sümbolisatsiooni kriis. SKATKA pidi iseseisvalt, olematute vahenditega, võõral maal USAs moderniseerima paha eestlase kuvandi, ise filmima ja bluffima, jätkama lugu uute improviseeritud seoste leiutamise, taasavastama eestlast, kes end vabatahtlikult okastraadi taha peidaks ja vihkaks võõramaalasi, kui lubataks. Pole võtta globalisatsioonist jutustavat head stoorit ja metslase kujund pole samuti kummist. Kellega metslast asendada, keda eelistab turg?

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal

Alvar Loog

Teater N099

Selektiivne tolerants ja rahvuslik enesetapp?

Kas sallimatus sallimatuse vastu peaks olema sallitav?

Kas kõik katsed vastanduda mustvalgele mõtlemisele ei tugine printsiibis ise samuti mustvalgele mõtlemisele?

Kas võitlus eelarvamuste vastu pole enamasti pelgalt püüd kehtestada ühtede eelarvamuste asemele teisi eelarvamusi?

Kas katse päästa „demoniseeritud ja marginaliseeritud“ ei lõppe enamasti mitte väidetavate demoniseerijate ja marginaliseerijate demoniseerimise ning marginaliseerimisega?

Kas loobumine rahva kollektiivses rahvuslikus eneseteadvuses negatiivsest identiteedist pole mitte loobumine kogu rahvuslikust identiteedist?

HEAD LAPSED, NEED KASVAVAD RAHVUSRIIGITA?

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal

Hanno Soans

Teater N099

Who the f... is Esti?

Kui regulaarses näitusekriitikas õnnestub meil, kriitikutel tavaliselt vältida olukordi, kus peaksime käsitlema teoseid, mis meid ilmselgelt ei kõneta või tunduvad skemaatilise või suisa illustratiivse, siis Artishoki Biennaali eksperimentaalse formaadi raames peame me kõik end kohati ebamugavustsooni sättima ja katsuma sellega hakkama saada. Kunsti näivad saamatust kriitiku silmis topeldab kriitiku ilmne saamatus harjumatu olukorrast välja tulla. Hoopis loomulik oleks lihtsalt kirjutamisest loobuda, kuid seda võimalust siin ei pakuta. Kuidas siis peaks kriitik käituma, kui tal enese ja kunsti ees ausaks jääda soovides puudub võimalus sellest olukorrast välja vingerdada?

Esmaspilgul näib SKATKA videost ning etendusest koosnev narratiiv-teatraalne teos ideaalselt sobituvat etendus- ja kujutava kunsti vahemaastikul opereeriva biennaali-formaadiga. Ka teoorias näis kõik olevat parimas korras, kuna meie esmakohutumisel esitasid SKATKA poisid küllaltki läbimõeldud verbaalse platvormi. Nende mõistestusse jäid ümbritseva maailma defineerimine rahvuslikku psüühesse joonistatud piiride kaudu, metsarahvas kui koloniseeritud teine, kes on koloniseerija mõtteviisi omaks võtnud, ori, kes ei soovi olla mitte vaba, vaid suisa orjapidaja, „Nukitsamehe” filmitsitaadi kaudu mõistetud kultuurmaa piiri küsimus ja digiplatvormil Eesti kui samade kulturatsiooni/metsikuse komplekside pärija.

Kusagil troopikametsa lopsakuses kakerdavad videopildis kaks vanapaganat-tõlli, sarved rohmakalt traadiga pähe seotud, tungimas marginaliseeritud metsamaalt välja tsivilisatsiooni piirile ja sealt edasi sarvituna kosmopoliitsete kõrghoone-kontorite ja pidulike Cosmopolitanide steriliseeritud edumaailma. See on lihtsal vastandusel toimiv kujundistu. Võetud on käputäis klišeesisid, seotud need lapsepõlvenostalgiaga „Nukitsamehe” filmi järel, pööratud ümber selle filmi moralitee ja justkui representatsioonikriitiliselt paljastatud praeguse Eesti näivtolerantsust okastraadiga ümbritsetud riigipiiri illustratiivse kujundi kaudu. Videot täiendav etendus kordab omakorda päripidi „Nukitsamehe” filmi moraliteed sellest, kuis „vits on vilets oksake ja vitsa võim ei kehti” ning kuidas metsmehe jääsarved sulavad sujuvalt üksnes rassidevahelise suhtluse kokteiliklaasis. Kas sellises skemaatilises muinasjutu esteetikale taandatavas Eestis me siis elamegi?

Ohutule lööb tegelikult minu jaoks põlema juba temaatika, see obsessiivne enesekolonisatsiooni protsesside järgimine kunstis, mis meenutab enesekeskseid 90ndaid. Misasi on see pagana Eesti ja kas sellest üldse peaks tänapäeval kunsti tegema, tahaks küsida. Kui tulemus on puhtalt representatsioonianalüüsi illustreeriv, siis minu arust parem ei peaks.

6.–15. oktoober 2016

SKATKA

OKASRIIGIKE
Video

V Artishoki Biennaal